

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/13206,Wywozka-Deportacja-mieszkanow-Gornego-Slaska-do-obozow-pracy-przymusowej-w-Zwia.html>
02.05.2024, 14:24

Wywózka. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. Faktografia - konteksty - pamięć

Wywózka. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. Faktografia - konteksty - pamięć, red. Sebastian Rosenbaum i Dariusz Węgrzyn, Katowice 2013, 456 s.

Nakład wyczerpany

W powojennej historii Górnego Śląska deportacje kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców tego regionu do pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. stanowią wydarzenie szczególne. Był to jeden z kluczowych komponentów procesu zmian, jakie dotknęły to terytorium u schyłku wojny i po jej zakończeniu. Wywózka tylu tysięcy głównie zdrowych i młodych mężczyzn do wyniszczającej pracy w łagrach ZSRS odbiła się boleśnie na wielu polach życia społecznego i gospodarczego. Spowodowała wysokie straty ludzkie, rozbitcie i pauperyzację tysięcy rodzin, perturbacje w procesie uruchamiania tak ważnego dla całego kraju przemysłu górnośląskiego. Z oczywistych względów w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej temat ten nie był omawiany ani w publicznym dyskursie, ani w badaniach historycznych. Trwał natomiast w pamięci społecznej większości rodzimych mieszkańców Górnego Śląska. Poważniejsze badania historyczne rozpoczęły się w latach

Wywózka. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. Faktografia - konteksty - pamięć

90., a w początkach pierwszej dekady nowego stulecia temat podjęty został przez nowo utworzony oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. IPN zorganizował wystawę poświęconą tej tematyce, wydał tekę edukacyjną dla szkół, przygotował konferencję naukową i opublikował książkę będącą jej pokłosiem (lata 2002–2004). Stałym projektem Instytutu jest lista osobowa deportowanych, której celem jest ustalenie personaliów i faktycznej liczby osób wywiezionych do ZSRS (obecnie obejmuje 27 tys. nazwisk).

Publikacja niniejsza to pokłosie międzynarodowej konferencji „Internowania – deportacje – produktywizacja. Mieszkańcy Górnego Śląska w systemie obozowym GUPWI NKWD 1945–1956”, zorganizowanej w marcu 2013 r. Książka obejmuje 19 publikacji autorów z Polski i z Niemiec, zbiór relacji i przegląd literatury przedmiotu.

Publikacja została wydana przez katowicki oddział IPN, Urząd Miasta Radzionków oraz Muzeum w Gliwicach.

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI \(pdf, 138.4 KB\)](#)

Gdzie kupić publikacje: